

Wspólna Polityka Rolna 2021- 2027

Daniel Roszak
PODR w Lubaniu

- Komisja przedstawiła pakiet rozporządzeń ustanawiających przepisy dotyczące realizacji WPR w latach 2021–2027.
- Przedmiotowe wnioski przewidują jako datę rozpoczęcia stosowania 1 stycznia 2021 r. i są przedstawiane Unii składającej się z 27 państw członkowskich

- **ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**
- **ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013**

Plan strategiczny

- **Każde państwo członkowskie powinno posiadać jeden plan strategiczny WPR, opracowany zgodnie z przedstawionym Rozporządzeniem.**

- WPR musi zostać zmodernizowana oraz **uproszczona**, aby była możliwa jej realizacja przy minimalnym obciążeniu administracyjnym, a także jeszcze ściślej **powiązana** z polityką UE w innych dziedzinach

Cele ogólne

- Wsparcie z EFRG i EFRROW ma na celu dalszą poprawę zrównoważonego rozwoju rolnictwa, żywności i obszarów wiejskich oraz przyczynia się do osiągnięcia następujących celów ogólnych:
 1. Wspieranie inteligentnego, odpornego i zróżnicowanego sektora rolnictwa przy zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego;
 2. Zwiększenie troski o środowisko oraz intensyfikacja działań w dziedzinie klimatu, aby przyczynić się do realizacji unijnych celów związanych ze środowiskiem i klimatem;
 3. Umacnianie struktury społeczno-ekonomicznej obszarów wiejskich.
- Cele te uzupełniają przekrojowy cel modernizacji tego sektora poprzez zastosowanie **wiedzy, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.**

Cele szczegółowe

- Cele ogólne osiąga się, realizując następujące cele szczegółowe:
- a) wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i ich odporności w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego;
- b) zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację;
- c) poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości;
- d) przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także wykorzystanie zrównoważonej energii;
- e) wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze;
- f) przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu;
- g) przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich;
- h) promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa;
- i) poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, zapobiegania marnotrawieniu żywności, jak również dobrostanu zwierząt.

- W kontekście przyszłości unijnego rolnictwa i leśnictwa ogromne znaczenie mają następujące kwestie: zwiększanie troski o środowisko, intensyfikacja działań w dziedzinie klimatu oraz udział w dążeniu do osiągnięcia unijnych celów związanych ze środowiskiem i zmianą klimatu.
- **Struktura WPR powinna odzwierciedlać większe ambicje względem powyższych celów.**

Definicje

- Aby zachować istotne, wspólne dla całej Unii elementy zapewniające porównywalność między decyzjami państw członkowskich, nie ograniczając przy tym jednak tych państw w realizacji celów Unii, **należy ustanowić ramową definicję terminu „użytek rolny”**. **Powiązane ramowe definicje terminów „grunty orne”, „uprawy trwałe” i „trwałe użytki zielone” należy określić ogólnie, aby umożliwić państwom członkowskim ich dalsze uszczegółowienie zgodnie z lokalnymi warunkami w poszczególnych państwach.** Ramową definicję terminu „grunty orne” należy określić w taki sposób, aby umożliwić państwom członkowskim uwzględnienie w niej różnych form produkcji, w tym systemu rolno-leśnego i obszarów ornych z krzewami i drzewami, oraz aby wprowadzić wymóg włączenia obszarów gruntów ugorowanych, co zapewni oddzielenie interwencji od wielkości produkcji.

Osoby prowadzące działalność rolniczą

- W celu dalszej poprawy efektywności WPR wsparcie dochodu należy ukierunkować na osoby faktycznie prowadzące działalność rolniczą. Aby zapewnić wspólne podejście na poziomie unijnym do takiego ukierunkowania wsparcia, należy **ustanowić ramową definicję terminu „osoba faktycznie prowadząca działalność rolniczą”** z uwzględnieniem jej istotnych elementów. **Opierając się na tej definicji ramowej, państwa członkowskie powinny określić w swoich planach strategicznych WPR, których rolników nie uznaje się za osoby faktycznie prowadzące działalność rolniczą, biorąc pod uwagę takie warunki, jak badanie dochodów, nakłady pracy w gospodarstwie, cel przedsiębiorstwa i figurowanie w rejestrach. Definicja ta nie powinna skutkować pozbawieniem wsparcia osób prowadzących działalność rolniczą i nierolniczą, które aktywnie działają w rolnictwie, lecz również angażują się w działalność pozarolniczą.**

- **Wyróżnia się następujące płatności bezpośrednie niezwiązane z wielkością produkcji:**
 - a) podstawowe wsparcie dochodu do celów stabilności;
 - b) uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodu do celów stabilności;
 - c) uzupełniające wsparcie dochodu dla młodych rolników;
 - d) systemy na rzecz klimatu i środowiska.
- **Wyróżnia się następujące płatności bezpośrednie związane z wielkością produkcji:**
 - a) wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji;
 - b) płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny.

- Aby zapewnić bardziej sprawiedliwy podział wsparcia dochodu, kwoty płatności bezpośrednich powyżej określonego pułapu należy zmniejszyć, a uzyskane środki należy stosować do celów płatności bezpośrednich niezwiązanych z wielkością produkcji.

- Państwa członkowskie zmniejszają kwotę płatności bezpośrednich, która ma zostać przyznana rolnikowi na podstawie niniejszego rozdziału za dany rok kalendarzowy i która przekracza 60 000 EUR, w następujący sposób:
- a) o co najmniej 25 % w transzy między 60 000 EUR a 75 000 EUR;
- b) o co najmniej 50 % w transzy między 75 000 EUR a 90 000 EUR;
- c) o co najmniej 75 % w transzy między 90 000 EUR a 100 000 EUR;
- d) o 100 % w przypadku kwoty przekraczającej 100 000 EUR.

- Przed zastosowaniem zmniejszeń państwa członkowskie odejmują od kwoty płatności bezpośrednich, która ma zostać przyznana rolnikowi w danym roku kalendarzowym na podstawie niniejszego rozdziału:
- a) wynagrodzenia związane z działalnością rolniczą zadeklarowane przez rolnika, w tym podatki i składki na zabezpieczenie społeczne związane z zatrudnieniem; oraz
- b) równoważny koszt stałej pracy nieodpłatnej związanej z działalnością rolniczą i wykonywanej przez osoby pracujące w danym gospodarstwie, które nie otrzymują wynagrodzenia lub otrzymują za wykonane usługi niższe wynagrodzenie niż kwota płacona normalnie za takie usługi, lecz są wynagradzane z wyniku ekonomicznego gospodarstwa rolnego.

Płatność ryczałtowa

- Podstawą rolnictwa Unii pozostają małe gospodarstwa, które odgrywają istotną rolę we wspieraniu zatrudnienia na obszarach wiejskich i przyczyniają się do rozwoju terytorialnego. W celu promowania bardziej zrównoważonego podziału wsparcia oraz zmniejszenia obciążenia administracyjnego beneficjentów otrzymujących niewielkie kwoty państwa członkowskie powinny móc zaproponować drobnym producentom rolnym **możliwość zastąpienia innych płatności bezpośrednich płatnością ryczałtową.**

Płatność redystrybucyjna

- Z uwagi na potwierdzoną potrzebę promowania bardziej zrównoważonego podziału wsparcia na rzecz małych lub średnich gospodarstw rolnych w bardziej widoczny i mierzalny sposób, należy ustanowić na poziomie unijnym specjalną płatność niezwiązaną z wielkością produkcji na hektar, tj. **uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodu do celów stabilności.**

Płatność dla młodych rolników

- Zakładanie i rozwój nowej działalności gospodarczej w sektorze rolnym przez młodych rolników wymaga znacznych środków finansowych. **W związku z tym państwa członkowskie mogą ustanowić uzupełniające wsparcie dochodu dla młodych rolników.** Taki rodzaj interwencji należy wprowadzić, aby zapewnić młodym rolnikom dodatkowe wsparcie dochodu po rozpoczęciu działalności. **Przeznaczony się na ten cel co najmniej 2 % środków przydzielonych im na płatności bezpośrednie**

Ekoprogramy

- W swoich planach strategicznych WPR państwa członkowskie powinny wprowadzić, w ramach płatności bezpośrednich, dobrowolne dla rolników ekoprogramy, które powinny być w pełni skoordynowane z innymi odpowiednimi interwencjami. **Państwa członkowskie powinny je zdefiniować jako płatność przyznawaną w charakterze zachęty do dostarczania dóbr publicznych lub wynagrodzenia za dostarczanie dóbr publicznych poprzez stosowanie praktyk rolniczych korzystnych dla środowiska i klimatu lub jako rekompensatę za wprowadzenie takich praktyk.**

Płatność dla roślin wysokobiałkowych

- Należy umożliwić państwom członkowskim wykorzystywanie części swoich pułapów finansowych przeznaczonych, w ramach płatności bezpośrednich, na **wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji**, na cele związane ze zwiększaniem konkurencyjności, zrównoważoności lub poprawianiem jakości w niektórych sektorach i gałęziach produkcji, **które są szczególnie istotne z przyczyn społecznych, gospodarczych lub środowiskowych**. Ponadto należy również umożliwić państwom członkowskim wykorzystywanie dodatkowej części swoich pułapów finansowych przeznaczonych na płatności bezpośrednie do przyznawania wsparcia dochodów związanego z wielkością produkcji upraw roślin wysokobiałkowych, aby zmniejszyć unijny deficyt w tym sektorze.

- Państwa członkowskie mogą zdecydować o zróżnicowaniu kwoty podstawowego wsparcia dochodu na hektar dla różnych grup terytoriów cechujących się podobnymi warunkami społeczno-ekonomicznymi lub agronomicznymi.

Warunkowość wsparcia

- Bazując na wcześniejszych systemach, które opierały się na zasadzie wzajemnej zgodności i były wdrażane do 2020 r., system nowej warunkowości uzależnia otrzymanie pełnego wsparcia z WPR od zapewnienia przez beneficjentów **zgodności z podstawowymi normami dotyczącymi środowiska, zmiany klimatu, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt, zdrowia roślin i dobrostanu zwierząt**. Podstawowe normy obejmują – w uproszczonej formie – wykaz wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska. **W przypadku rolników, którzy nie spełniają tych wymogów, państwa członkowskie powinny zapewnić stosowanie proporcjonalnych, skutecznych i odstraszających kar zgodnie z [rozporządzeniem horyzontalnym].**

- **Ramy norm dobrej kultury rolnej należy udoskonalić**, w szczególności uwzględniając praktyki określone do 2020 r. w ramach ekologizacji płatności bezpośrednich, a także łagodzenie zmiany klimatu oraz potrzebę poprawy zrównoważonego charakteru produkcji rolnej, **zwłaszcza gospodarki składnikami odżywczymi.**

Normy

- **W celu wdrożenia przedmiotowych ram państwa członkowskie w odniesieniu do każdej normy ustanowionej na szczeblu unijnym powinny określić normę krajową, uwzględniając szczególne cechy danego obszaru, w tym warunki glebowe i klimatyczne, istniejące warunki gospodarki rolnej, użytkowanie gruntów, płodozmian, praktyki gospodarki rolnej oraz strukturę gospodarstw rolnych.**

- Jako część norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, w celu wspierania zarówno wyników agronomicznych gospodarstw rolnych, jak i ich efektywności środowiskowej, **opracowywane będą plany gospodarki składnikami odżywczymi.**

Narzędzie dot. zrównoważonego rozwoju

- Powstanie specjalne elektroniczne narzędzie dotyczące zrównoważonego charakteru gospodarstw rolnych, które państwa członkowskie będą udostępniać rolnikom. Narzędzie to powinno zapewnić wsparcie w podejmowaniu decyzji w gospodarstwach, począwszy od minimalnych funkcji w zakresie gospodarki składnikami odżywczymi. Szeroki zakres interoperacyjności i **modułowa struktura** powinny również umożliwić dodawanie innych aplikacji elektronicznych do zarządzania gospodarstwem i e-rządzenia. **Aby zapewnić równe warunki działania dla rolników w całej UE, Komisja może wesprzeć państwa członkowskie w opracowywaniu wspomnianego narzędzia, a także w świadczeniu koniecznych do jego funkcjonowania usług przechowywania i przetwarzania danych.**

- Bardziej inteligentna, nowoczesna i zrównoważona WPR musi uwzględniać badania naukowe i innowacje, aby mogła wspierać wielofunkcyjność unijnych systemów rolnictwa, leśnictwa i produkcji żywności poprzez inwestowanie w rozwój technologiczny i cyfryzację, a także usprawnianie dostępu do bezstronnej, rzetelnej, odpowiedniej i nowej wiedzy.

Zarządzanie ryzykiem

- **Wpływ sił rynkowych, zmiana klimatu i związana z nią częstotliwość i nasilenie ekstremalnych zdarzeń pogodowych, a także częstsze kryzysy sanitarne i fitosanitarne, mogą wiązać się z ryzykiem zmienności cen i większą presją na dochody.**
- **W związku z tym, chociaż to rolnicy ponoszą ostatecznie odpowiedzialność za kształtowanie strategii dotyczących swoich gospodarstw, należy ustanowić solidne ramy zapewniające odpowiednie zarządzanie ryzykiem.**

Rozwój wsi

- Ponieważ wiele obszarów wiejskich w Unii cierpi na problemy strukturalne, takie jak brak atrakcyjnych możliwości zatrudnienia, niedobór wykwalifikowanej siły roboczej, niedoinwestowanie sektora łączności, infrastruktury i podstawowych usług, a także odpływ młodzieży, **zasadnicze znaczenie ma wzmocnienie struktury społeczno-gospodarczej na tych obszarach, w szczególności poprzez tworzenie miejsc pracy i wymianę pokoleń, wspieranie włączenia społecznego oraz rozwoju „inteligentnych wsi” w rejonach wiejskich w całej Unii Europejskiej.**

Rodzaje interwencji związane z rozwojem obszarów wiejskich

- W ramach niniejszego rozdziału wyróżnia się następujące rodzaje interwencji:
- a) zobowiązania środowiskowe, klimatyczne i inne zobowiązania w dziedzinie zarządzania;
- b) ograniczenia naturalne lub inne ograniczenia specyficzne dla obszaru;
- c) niekorzystne warunki specyficzne dla obszaru wynikające z określonych obowiązkowych wymogów;
- d) inwestycje;
- e) rozpoczęcie działalności przez młodych rolników i zakładanie przedsiębiorstw wiejskich;
- f) narzędzia zarządzania ryzykiem;
- g) współpraca;
- h) wymiana wiedzy i informowanie.

- Państwa członkowskie powinny mieć duży margines swobody, jeśli chodzi o definiowanie konkretnych działań zgodnie z własnymi potrzebami.

Usługi doradcze

- Aby usprawnić zrównoważone zarządzanie i ogólną wydajność gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw prowadzących działalność na obszarach wiejskich, państwa członkowskie powinny wprowadzić **usługi doradcze dla rolników obejmujące aspekty gospodarcze, środowiskowe i społeczne**. W celu poprawy jakości i skuteczności doradztwa państwa członkowskie powinny włączyć doradców do systemów wiedzy i innowacji w dziedzinie rolnictwa („AKIS” Agricultural Knowledge and Information System), aby móc udzielać aktualnych informacji technologicznych i naukowych opracowanych w ramach badań naukowych i innowacji.

Działania rolno-środowiskowo- klimatyczne

- Wsparcie z tytułu zobowiązań w dziedzinie zarządzania może obejmować premie dla rolnictwa ekologicznego na utrzymywanie gruntów ekologicznych lub konwersję na grunty ekologiczne; płatności z tytułu innych rodzajów interwencji wspierających systemy produkcji przyjazne dla środowiska, takie jak agroekologia, uprawa konserwująca i produkcja zintegrowana; usługi leśno-środowiskowe i klimatyczne oraz ochronę lasów; premie z tytułu lasów i zakładania systemów rolno-leśnych; dobrostan zwierząt; zachowanie oraz zrównoważone wykorzystanie i rozwój zasobów genetycznych. **W ramach tego rodzaju interwencji państwa członkowskie mogą opracowywać inne systemy w zależności od swoich potrzeb.**

Zobowiązania środowiskowe, klimatyczne

- W przypadku gdy wsparcie w ramach tego rodzaju interwencji jest przyznawane na zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne, zobowiązania do konwersji lub utrzymania praktyk i metod rolnictwa ekologicznego określonych w rozporządzeniu (WE) nr 834/2007 oraz na usługi leśno-środowiskowe i klimatyczne, państwa członkowskie ustanawiają płatność na hektar.

- W odniesieniu do działań realizowanych w ramach WPR oczekuje się, że 40 % całkowitej puli środków finansowych WPR będzie przyczyniać się do realizacji celów klimatycznych.

ONW

- Aby zapewnić godziwy dochód i odporność sektora rolnictwa na całym terytorium Unii, państwa członkowskie mogą przyznać wsparcie rolnikom prowadzącym działalność w miejscach, gdzie występują ograniczenia naturalne lub inne ograniczenia specyficzne dla obszaru. Jeżeli chodzi o płatności z tytułu obszarów z ograniczeniami naturalnymi, określenie to, stosowane w polityce rozwoju obszarów wiejskich w latach 2014–2020, powinno mieć nadal zastosowanie.

Natura 2000

- Aby WPR przyczyniała się do poprawy stanu środowiska Unii i w celu wzmocnienia synergii tej polityki z finansowaniem inwestycji w środowisko i różnorodność biologiczną, konieczne jest utrzymanie odrębnego środka mającego na celu rekompensatę dla beneficjentów za niedogodności związane z wdrażaniem programu Natura 2000 i ramowej dyrektywy wodnej.

Młody Rolnik

- Państwa członkowskie powinny opracować podejście strategiczne oraz określić jasny i spójny zestaw interwencji na rzecz wymiany pokoleń w ramach dotyczącego tej kwestii celu szczegółowego. W tym celu państwa członkowskie mogą ustanowić w swoich planach strategicznych WPR preferencyjne warunki dotyczące instrumentów finansowych dla młodych rolników i nowych podmiotów.

Narzędzia zarządzania ryzykiem

- Państwa członkowskie mogą przyznawać w szczególności następujące wsparcie:
 - a) wkład finansowy na składki w ramach systemów ubezpieczeń;
 - b) wkład finansowy na fundusze ubezpieczeń wzajemnych, w tym koszty administracyjne utworzenia;
- Państwa członkowskie zapewniają, aby wsparcie było przyznawane na pokrycie strat wynoszących **co najmniej 20 % średniej produkcji rocznej lub średniego rocznego dochodu rolnika** z poprzednich trzech lat, lub średniej z trzech lat obliczonej na podstawie pięciu wcześniejszych lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej.

Ubezpieczenia

- Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiednich narzędzi do zarządzania ryzykiem, należy utrzymać finansowanie ze środków EFRROW składek ubezpieczeniowych i funduszy ubezpieczeń wzajemnych. Kategoria funduszy ubezpieczeń wzajemnych obejmuje zarówno fundusze związane ze stratami produkcyjnymi, jak i ogólne i specyficzne dla danego sektora narzędzia stabilizacji dochodów związane z utraconymi dochodami.

Współpraca

- **Wsparcie powinno umożliwiać ustanowienie i wdrożenie współpracy między co najmniej dwoma podmiotami, w celu realizacji celów WPR.** Wsparcie może obejmować wszystkie aspekty takiej współpracy, takie jak ustanowienie systemów jakości; wspólne działania w zakresie środowiska i działania w dziedzinie klimatu; promowanie krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych; projekty pilotażowe; projekty grup operacyjnych w ramach europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa, lokalne projekty rozwojowe, inteligentne wsie, stowarzyszenia kupujących i kółka rolnicze; partnerstwa gospodarstw rolnych; plany urządzenia lasu; sieci i klastry; rolnictwo społeczne; rolnictwo wspierane przez społeczność lokalną; działania wchodzące w zakres inicjatywy LEADER; oraz ustanawianie grup producentów i organizacji producentów, a także innych form współpracy uznanej za niezbędną do realizacji celów szczegółowych WPR.

- W planie strategicznym WPR powinny znaleźć się **informacje na temat metod współpracy służb doradczych, sieci na rzecz badań naukowych i sieci obszarów wiejskich**. Każde państwo członkowskie lub, w odpowiednich przypadkach, region, może finansować szereg działań mających na celu wymianę wiedzy i innowacji, stosując rodzaje interwencji przedstawione w niniejszym rozporządzeniu.

Inwestycje

- Ze środków EFRROW nie należy wspierać inwestycji, które mogłyby szkodzić środowisku naturalnemu. W związku z tym konieczne jest wprowadzenie w niniejszym rozporządzeniu pewnej liczby zasad dotyczących wykluczenia, a także możliwości dalszego rozwijania tych gwarancji w aktach delegowanych.
W szczególności ze środków EFRROW nie należy finansować inwestycji w nawadnianie, które nie przyczyniają się do osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu danej jednolitej części wód lub jednolitych części wód.

Ograniczenia naturalne lub inne ograniczenia specyficzne dla obszaru

- Płatności te są przyznawane osobom faktycznie prowadzącym działalność rolniczą w odniesieniu do obszarów wyznaczonych zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.
- Płatności przyznaje się corocznie na hektar powierzchni.

- Nowa WPR daje możliwość stosowania instrumentów finansowych

- Aby zapewnić odpowiednie ustalenie celów końcowych przez państwa członkowskie oraz odpowiednią formę interwencji, umożliwiającą maksymalne zwiększenie ich wkładu w realizację celów WPR, **konieczne jest oparcie strategii planów strategicznych WPR na wcześniejszej analizie warunków lokalnych i ocenie potrzeb w odniesieniu do celów WPR.**
- Opracowując plany strategiczne WPR, należy dążyć do zapewnienia jak największej spójności między różnorodnymi narzędziami WPR, ponieważ plany te powinny obejmować rodzaje interwencji w formie płatności bezpośrednich, sektorowe rodzaje interwencji oraz rodzaje interwencji związane z rozwojem obszarów wiejskich

- Ze względu na fakt, że państwowemu członkowskim należy przyznać elastyczność w odniesieniu do możliwości przekazania, w oparciu o ramy krajowe, części zadań związanych z realizacją strategicznego planu WPR na poziom regionalny, w celu ułatwienia koordynacji rozwiązywania problemów ogólnokrajowych przez regiony, plany strategiczne **WPR powinny zawierać opis powiązań między interwencjami krajowymi a regionalnymi.**

- W każdym planie strategicznym WPR należy zatem określić wszystkie struktury zarządzania i koordynacji planu strategicznego WPR, w tym systemy kontroli i kar, oraz strukturę monitorowania i sprawozdawczości.
- **W świetle obaw dotyczących obciążenia administracyjnego związanego z zarządzaniem dzielonym, przedmiotem szczególnej uwagi w planach strategicznych WPR powinno być także uproszczenie.**

Leader

- Co najmniej 5 % określonego w załączniku IX całkowitego wkładu EFRROW w plan strategiczny WPR rezerwuje się na LEADER, zwany w art. 25 rozporządzenia (UE) [w sprawie wspólnych przepisów] rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność.

Alokacje

- W projekcie swojego planu strategicznego WPR, o którym mowa w art. 106 ust. 1, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przesunięciu:
- a) do 15 % alokacji państwa członkowskiego na płatności bezpośrednio określonej w załączniku IV, po odliczeniu alokacji w odniesieniu do bawełny określonych w załączniku VI na lata kalendarzowe 2021–2026, do alokacji państwa członkowskiego na EFRROW w latach budżetowych 2022–2027; lub
- b) do 15 % alokacji państwa członkowskiego na EFRROW w latach budżetowych 2022–2027 do alokacji państwa członkowskiego na płatności bezpośrednio określonej w załączniku IV na lata kalendarzowe 2021–2026.